

Sejlads med kano, kajak og andre småbåde uden motor

På søterritoriet (havet) er der fri sejlads og færdsel for alle og enhver i småbåde. På søer og vandløb gælder andre regler. De er underlagt privat ejendomsret, og man må efter mark- og vejfredsloven som udgangspunkt ikke færdes på andens ejendom. Vandløbslovens § 4 giver dog ret til at sejle i ikke-motordrevne småfartøjer på søer og vandløb, som har flere bredejere og ikke er undergivet særskilt ejendomsret. Andre regler kan også henholdsvis give ret til eller forbyde sejlads.

Søer og vandløb hører som udgangspunkt til bredejendommene, efter det såkaldte nærhedsprincip. Det er derfor normalt midtlinjen i et vandløb, der udgør ejendomsgrænsen mellem ejendommene på hver sin side. Nærhedsprincippet betyder også, at bredejerne ejer hver et "lagkagestykke" af en sø. Kun enkelte af de større danske søer er særskilt udmatrikuleret.

Vandløbsloven giver alle ret til at sejle i ikke-motordrevne småfartøjer på søer og vandløb, som har flere bredejere og ikke er undergivet særskilt ejendomsret. Langt de fleste danske vandløb og større søer vil formentlig falde ind under den bestemmelse. Man må altså sejle i småbåde uden motor på lagt de fleste større danske vandløb og søer. Færdselsretten må efter vandløbslovens § 4, stk. 1 ikke udøves til skade eller ulempe for vandløbet eller for andres jagt, fiskeri eller rørsvær.

FOTO: GUDRUN OVERBY

Der er gode muligheder for en sejltur på vore mange søer og vandløb.

Offentlige og private vandløb

Kommunerne kan fastsætte begrænsninger i den ret til sejlads, der følger af vandløbslovens § 4, ligesom de kan tillade sejlads med f.eks. motordrevne fartøjer på *offentlige vandløb*. At et vandløb er offentligt, betyder ikke, at det ejes af det offentlige. Begrebet offentlige vandløb refererer til vandløbsklassen og har ikke noget med vandløbenes ejerforhold at gøre.

For offentlige vandløb vil sejladsbestemmelser fremgå af vandløbsre-

gulativet – både når det gælder indskrænkninger i den almindelige ret til at færdes i både uden motor, og når det gælder udvidelser af retten til at omfatte andre fartøjer.

Man skal altså have fat på vandløbsregulativet for offentlige vandløb, hvis man skal være sikker på, om man må sejle på vandløbet i den pågældende båd og på det aktuelle tidspunkt. Vandløbsregulativer er som oftest tilgængelige på den pågældende kommunes hjemmeside.

Naturbeskyttelseslovens regler

Ifølge naturbeskyttelsesloven kan miljø- og fødevarerministeren efter anmodning fra en kommunalbestyrelse fastsætte regler, der forbyder ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på vandløb og søer helt eller delvis. Ministeren kan altså med den bestemmelse i naturbeskyttelsesloven også tilsidesætte vandløbslovens generelle færdselsret. Bestemmelsen er kun udnyttet for tre større vandløbssystemer: Gudenåsystemet, Karup og Skive Å-systemerne samt Suså-systemet og Tystrup-Bavelse Søerne. For de vandløbssystemer er der udstedt særlige bekendtgørelser om færdselsretten.

Ministeren kan ifølge naturbeskyttelsesloven også fastsætte regler om offentlighedens sejlads og anden færdsel på søer, der ejes af staten. Adgangsbekendtgørelsen, som har hjemmel i naturbeskyttelsesloven, fastsætter, at færdsel med fartøjer af enhver art på søer og vandløb, der går gennem offentlige skove ikke er tilladt, medmindre det følger af vandløbslovens regler. Den bestemmelse er dog formelt set overflødig, da der ikke er andre end vandløbslo-

vens regler, der giver ret til sejlads på søer og vandløb, man ikke selv ejer. Endelig kan politiet i medfør af ordensbekendtgørelsen have fastsat lokale regler om sejlads på søer og lignende. Her må man som borger følge de skilte, politiet eventuelt har sat op, eller orientere sig på politikredsens hjemmeside.

Sejlads på havet i både uden motor

Sejlads på havet er fri, og der er ingen generelle færdselsregler eller bestemmelser vedrørende færdsel til søs i både uden motor. Det er umiddelbart tilladt for enhver. Manger steder er der imidlertid reserveret med lokale sejlads- og færdselsforbud i medfør af jagt- og vildtforvaltningsloven eller naturbeskyttelsesloven. Dem kan man finde på Miljøportalens Arealinformation www.arealinfo.dk, hvor der også linkes til de enkelte fredningsbekendtgørelser.

Naturbeskyttelsesloven og sejlads på havet

Der er enkelte bestemmelser i naturbeskyttelsesloven, der er knyttet til den almindelige frie ret til sejlads på havet. Det gælder retten til kortvarigt at have en båd uden motor

liggende på stranden efter naturbeskyttelseslovens § 22. Det er tilladt for alle – også for andre end strandens ejer.

De almindelige adgangsregler til strande og kyststrækninger spiller også en rolle. I en sag fra Odsherred Kommune vedrørende færdsel med en kajak på en privat strand, kom Natur- og Miljøklagenævnet frem til, at denne ret også naturligt måtte medføre en ret til at bære båden eller køre den på en trækvogn ned til stranden og sætte den i vandet derfra. Det samme må antages at gælde de andre typer natur, som naturbeskyttelsesloven giver adgang til.

Lasse Baaner, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

Kilder

Lasse Baaner: De danske adgangsregler. IFRO Rapport 272. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet

Lasse Baaner: Den lille adgangsretlige lovsamling. Skovskolen og Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet